

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**Особливості
нормотворчих процесів
в умовах адаптації
законодавства України
до вимог Європейського Союзу**

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

3-4 червня 2016 року
Херсон

СЕКЦІЯ 3 ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	
Амеліна А. С., Левчук П. Р. Принципи європейського договірної права	58
Булат Є. А. Деякі шляхи удосконалення правової охорони промислової власності	60
Калинець Х. Р. Правове регулювання здійснення торгівлі через мережу Інтернет	63
Колесников Б. М. Загальна характеристика відповідальності за багатосторонніми цивільними договорами	65
Кошель Д. Ю. Права ненародженої дитини (сирота) на спадкування	68
Куліцька С. В. Щодо новел у правовому регулюванні виконавчих рішень суду про стягнення бюджетних коштів у разі невиконання (компенсації) шкоди, заподіяної органами судової влади	72
Оленченко А. С. Актуальні проблеми інституту зовнішніх прав в цивільному праві	77
Перепелиця Ю. В. Договір про співжиття у фактичних шлюбних відносинах	79
Шіварь Д. П. Сучасний стан та проблематика дослідження тинного договору у цивільному праві	81
Сало І. Ю. Вплив підзнення ставок судового збору на доступність правосуддя	84
Ярмак З. В. Примусове виконання мирових угод: неоднозначність судової практики	86
Яснюк Д. М. Прецедентне право: його природа та процесуально-правова суть	89
СЕКЦІЯ 4 ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО	
Голенко В. Е. Щодо системи елементів правового статусу підприємств вітчизняних підприємств	94
Савченко О. А. Досудове регулювання господарських спорів	97
СЕКЦІЯ 5 ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
Колосов І. В. До питання про судові витрати у цивільних справах про трудові спори	102
Пивоварова О. С. Міжнародно-правові стандарти зайнятості та законодавство України	106
Чижов Д. А. Огляд міжнародних нормативно-правових документів соціально-правового характеру в умовах збройного конфлікту	110
Щербань М. О. Деякі проблеми адаптації трудового законодавства України до вимог Європейського Союзу	114
СЕКЦІЯ 6 ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО	
Даненко О. Ф. Адаптація екологічного законодавства України до європейського права	116
Сергієнко В. С. Емфітевизис як можливість обійти заборону на купівлю земельної ділянки	120
Черниш Р. Ф. Щодо окремих проблемних питань законотворчості у сфері легалізації виробництва корисних копалин (брушину-сирцю)	124
СЕКЦІЯ 7 АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
Альбов Є. О. Деякі аспекти правового регулювання проходження військової служби у Збройних Силах України в особливий період	128
Байк О. І. До питання визначення поняття методу наукового права	132
Бєлінський Д. О. Актуальні проблеми розмежування публічних та приватних фінансів	136
Гальба О. Б., Куріненко Д. А. Організаційно-правове і науково-методичне забезпечення протидії нелегальної міграції (на основі swot-аналізу)	139
Крижановська В. А., Крижановський А. С. Сім шляхів виховання як засіб попередження правопорушень неповнолітніми	144
Литвиненко А. А. Загальні засади правового регулювання у сфері податкового оподаткування в Україні	147
Петодченко О. В. Класифікація суб'єктів формування та реалізації державної інформаційної політики в Україні	149
Огренюк М. С. Деякі питання удосконалення фінансового законодавства	154
Рамаков Р. І. Поняття та ознаки військово-цивільних адміністрацій	157

Таким чином, підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що розмір судових витрат повинен бути розумним, збалансованим та врівноваженим відповідно до реальної економічної ситуації в країні, яка на сьогодні є не просто об'єктом особливості для відомств в сфері правосуддя. Слід погодитися з тим, що судовий збір повинен виступати своєрідним «бар'єром», який утримуватиме від необдуманого звернення особи до суду, але ж він має мати конкретну межю. На даний час існує необхідність у перегляді підходів у питаннях встановлення ставок судового збору для фізичних і юридичних осіб.

Список використаних джерел:

1. Закону України «Про судовий збір» від 08.07.2011.
2. Богля С.С. Судові витрати у цивільному судочинстві: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / Національний університет внутрішніх справ МВС України. — Харків, 2005. — 235 с.
3. Судові витрати в цивільному процесі. Кондрат'єва Л.А., Прокопчук А.Л. Науковий вісник Чернівецького університету. 2011. Випуск 597. Пра зозна зство.

Ярмак З. В.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри судочинства

Прикарпатського національного університету

імені Василя Стефаника

м. Івано-Франківськ, Україна

ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ МИРОВОЇ УГОДИ: НЕОДНОЗНАЧНОСТІ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Інститут мирової угоди притаманний усім галузям процесуального права європейського диспозитивних начал здійснення правосуддя в Україні. Водосхід розуміння правової природи, суттєвих характеристик, а також правового регулювання даної категорії в різних видах судочинства місцеві суди здійснюють. Так, відповідно до норм ЦПК України *мирова угода укладється сторонами на основі взаємної згоди і може стосуватися лише прав та обов'язків сторін та предмета позову (ч. 1 ст. 175). Аналогічне визначення міститься в ст. 78 ГПК України. Норми статті 184 Конституції України викликають поняття «примусового виконання» (ч. 3 ст. 51). Зокрем лише трактування змісту мирової угоди пропонується в законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визначення його боржності»: домовленість між боржником і кредитором стосовно відстрочки та/або розстрочки, а також прощення (списання) кредиторами боргів боржника, яка оформляється шляхом укладення угоди між сторонами (ст. 77).*

Давачи теоретико-правову характеристику мирової угоди, досить зазначити, що на сьогодні, сформувались два основних підходи до розуміння суттєвої правової категорії. З одного боку, мирова угода розглядається як цивільно-правовий договір, так як змістом цієї угоди є граза та обов'язки сторін (позивача і відповідача) в межах предмегу позову, що відображає матеріальну складову даної угоди. З іншого боку, укладення цієї угоди призводить до певної спеціальної процедури (наприклад, визнання (затвердження) мирової угоди судом, укладення мирової угоди лише під час судового розгляду справи чи в процесі виконання мирової угоди, що відображає процесуальний аспект даного поняття. При цьому значення мирової угоди, в якій першочергово, адже основним процесуальним наслідком визнання мирової угоди судом є закриття провадження у справі та неможливість повторного звернення до суду з приводу спору між тими самими сторонами про той самий предмет та з тих самих підстав.

Безсумнісно, існують мирові угоди є позитивним явищем, так як сторони мають можливість самостійно і добровільно врегулювати спір, однак і містять єсбі різниці для сторін у випадку коли інша сторона вимагається від виконання умов цієї угоди. Враховуючи те, що мирова угода припускає добровільне виконання, тобто належне виконання сторонами своїх обов'язків, як закріплені мировою угодою, то у разі невиконання стороною умов такої угоди, доцільно забезпечити ефективний механізм захисту прав в примусовому порядку.

Примусовий порядок може мати декілька форм реалізації. Перш за все процедура зв'язана до примусового виконання мирової угоди належить до виду судочинства. Наприклад, якщо справа знаходиться на розгляді в адміністративному суді, то у разі невиконання умов примирення описаної в статті 113 КАС клонотаніям іншою стороною поновлює провадження у справі (ч. 4 ст. 113 КАС України).

По-друге, примусовому виконанню підлягатиме не сама мирова угода, а ухвала суду про її виконання (цивільне судочинство) чи затвердження (господарське судочинство). У наукових дослідженнях висується на те, що за своїм процесуальним значенням і властивостями ухвала суду про визнання (затвердження) мирової угоди є закриття (припинення) і реалізація угоди (затвердження) до судового рішення та має силу виконавчого документа і має виконуватися згідно із Законом України «Про виконавче провадження» [1 с. 363].

Примусовою підставою примусового виконання таких ухвал є ст. 17 Закону України «Про виконавче провадження», відповідно до якої ухвали, постанови судів у іншій формі, а також рішення адміністративних органів, кримінальних проваджень та справ про адміністративні правопорушення визнаються виконавчими документами. Якщо ухвала (постанова) суду про визнання (затвердження) мирової угоди відповідає вимогам статті 18 Закону України «Про виконавче провадження», то вона є виконавчим документом у розумінні п. 2 ч. 2 ст. 17 названого Закону і підлягає виконанню державною виконавчою службою. В цьому випадку на підставі заяви стипендіанта про відкриття виконавчого провадження органи примусового виконання розпочинають виконавче провадження примусове виконання ухвали суду про визнання (затвердження) мирової

угоди. Однак на практиці досить часто трапляються випадки, коли заявник одержує постанову про відмову у відкритті виконавчого провадження у зв'язку з тим, що ухвала про визнання (затвердження) мирової угоди не оформлена як виконавчий документ, тобто не відповідає вимогам, яким повинен відповідати виконавчий документ, в документі (ухвалі) не визначено строк пред'явлення цього документу до виконання, або ж державний виконавець посилається на те, що така ухвала суду не містить вказівки про спосіб примусового виконання мирової угоди, тобто відсутня інформація про вчинення яких саме виконавчих дій йде мова. У зв'язку з ним, до цього овівна сторона мирової угоди стикається з рядом практичних проблем, в'д вирішення яких залежить реальний захист її прав, свобод та інтересів.

Аналіз судової практики свідчить, що ухвала суду про затвердження мирової угоди не завжди визначається судом такою, що підлягає примусовому виконанню державною виконавчою службою у разі ухилення відповідача (боржника) від її добровільного виконання. Так, зустрічаються випадки, коли особа звертається із заявою до суду з вимогою про виконання ухвали про затвердження (визнання) мирової угоди, а суд відмовляє, посилаючись на те, що справа закрито (нровалжена у справі) приминено). Окрім того, особи подають позови про стягнення штрафів і пені за невиконання мирових угод, вимагають від суду розгляду таких угод, визнання їх недійсними та поновлення провадження у справі і т.д.

Водночас і практика судів щодо вирішення питань, пов'язаних із примусовим виконанням ухвал суду про визнання (затвердження) мирових угод, є різною, що не сприяє ефективному захисту порушених прав. Позня Пленуму Вишого Господарського суду України відображена у постанові від 17.10.2012 р. № 9 «Про деякі питання практики виконання рішень, ухвал, постанов господарських судів України», відповідно до якої «...якщо ухвала суду про затвердження мирової угоди не містить усіх даних, зазначених у статті 18 названого Закону (закону України «Про виконання нровалження» – прим. авт.), то таке рішення не має статусу виконавчого документа, і сторона у справі не позбавлена права звернутися з позовом про спонукання до виконання мирової угоди, у разі задоволення якого господарській суд віддає наказ. Внесення в подальшому змін чи доповнень до укладеної й затвердженої судом мирової угоди чинним законодавством не передбачено» (п. 7.9.) [2].

Протилежну за змістом правозу позицію зайняв Верховний Суд України у нивільній справі № 6-274цс15, відповідно до якої «...ухвали суду про визнання мирової угоди не відносяться до рішень, що підлягають виконанню державною виконавчою службою... У разі невиконання однією зі сторін зобов'язань за умовами мирової угоди інша сторона угоди не позбавлена можливості звернутися до суду з позовом про спонукання до виконання мирової угоди. При цьому з'ясування заінтересованої особи до суду із зазначеним позовом без попереднього стримування постанови державно о виконання про в'дмову у відкритті виконавчого провадження не є підставою для відмови в задоволенні указного позову» [3]. Тобто в н'ому випадку Суд с'брунтує думку, що порушені невиконанням мирової угоди права та інтереси позивача (кредитора) підлягають

захисту саме шляхом його звернення до суду із позовом про спонукання до виконання мирової угоди, а не шляхом пред'явлення ухвали суду про затвердження мирової угоди для примусово-о виконання до державної виконавчої служби.

Таким чином, на сьогодні існують суттєві про алинні законодавства України та неузгодженість судової практики щодо виконання мирових угод, які «знецінують» значення та суїність укладання мирових угод як інструменту з'ясування спору. Практика застосування норм законо авства у сфері захисту прав у разі невиконання умов мирової угоди однією із сторін має свої специфічні механізми, які залежать від змісту та правової визначеності ухвали суду про визнання (затвердження) мирової угоди.

Список використаних джерел:

1. Балок М.І. Практика застосування Цивільного процесуального кодексу України (цивільний процес у питаннях і відповідях). Коментарії, рекомендації, пропозиції / М.І. Балок, Д.Д. Луспеник. – Х. : Харків юридичний, 2008. – 708 с. – (Серія : Судова практика).
2. Про деякі питання практики виконання рішень, ухвал, постанов господарських судів України : постановою Пленуму Вишого Господарського суду України від 17.10.2012 р. № 9 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0009600-12>.
3. Постанова Верховного Суду України у цивільній справі № 6-274цс15 від 23.09.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/835599EE19688532257ECF00491490](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/835599EE19688532257ECF00491490)

Ясичок Д. М.

студент IV курсу юридичного факультету
Сумського національного аграрного університету
м. Суми, Україна

ЙОГО ПРАВОВА ПРИРОДА ТА ПРОЦЕСУАЛЬНО-ПРАВОВА СУТЬ ПРЕЦЕДЕНТНЕ ПРАВО:

Вивчення ірелевантного права, як системи однотинних повторень судових вердиктів, в певних категоріях судових справ було лнщ- нитанням часу. Це пояснюється тим, що суспільні відносини, сферами яких є як фізичні, так і юридичні особи та держава і ба атох аспектах є однотинними з великою кількістю повторень, тому норми права, які регулюють такі правовідносини постійно повторюються при їх нровалженні. Саме з цих підстав правові позиції найвищих судових інстанцій стають обов'язковими для нижчестоящих судів при розгляді подібних справ з метою однотинності розуміння тих чи інших життєвих ситуацій.